

STUDIEPLAN

Familie- og psykoterapeutuddannelsen

Uddannelsen til familie- og psykoterapeut tager 4 år, den består af en basisdel på 2 år og en overbygning på 2 år.

BASIS 1. ÅR

Formålet med 1. året er:

- At udvikle sig fagpersonligt gennem større selvindsigt
- At udvikle sin relationskompetence som fundament i sit faglige arbejde
- At udvikle sine færdigheder i den professionelle samtale.

Undervisningsformen er proces- og oplevelsesorienteret, hvilket indebærer en høj grad af learning by doing, og at den teoretiske undervisning søges knyttet så tæt som muligt til træningen. Der forventes et stort personligt engagement og aktiv deltagelse, idet udgangspunktet for træningen er forhold i den enkeltes arbejds- eller privatliv, som vedkommende ønsker at komme videre med. Træningen foregår dels i den store gruppe, hvor alt arbejde er under direkte supervision af underviseren og dels i mindre arbejdsgrupper. I arbejdsgrupperne arbejdes blandt andet med at opnå en større forståelse af egen rolle i primærfamilien og mulige følger heraf (læs mere om arbejdsformer: https://www.dfti.dk/files/Familieterapeut_Udd/ARBEJDSFORMER.pdf)

Selvrefleksion og **relationskompetence** er gennemgående fokusområder på 1. året.

På 1. årets 4. modul vil den studerende formulere sin fagpersonlige målsætning for året, hvilket danner udgangspunkt for den enkeltes fagpersonlige arbejde.

Den teoretiske undervisning vil omhandle:

- Introduktion til oplevelsesorienteret familierapi
- Menneske- og familiesyn
- Personligt sprog
- Tilknytning og traumer
- Tab og sorg

- Gruppeudvikling og gruppeeftersyn

Træning i den **professionelle samtale** er et tredje fokusområde.

Dette indebærer indføring i basale elementer, som:

- Planlægning af samtalen
- Kontakt og kontrakt
- Interventionsmåder
- Afslutning

Året afsluttes med en prøveeksamen og evaluering af undervisningen. Eksamen er frivillig, men en forudsætning for at kunne indstille sig til eksamen på 2. året.

Eksamen på 1. året er afslutningen på det første års arbejde med hovedfokus på selvrefleksion. På baggrund af en synopsis på 2-3 sider om egne fagpersonlige arbejds punkter og selvindsigter føres en samtale med en medstuderende, hvilket eksamineres af holdlederen og intern censor.

Eksamen vurderes som bestået/ikke bestået.

BASIS 2. ÅR

Formålet med 2. året er:

- At videreudvikle kendskabet til egne mønstre og overlevelsesstrategier, herunder hvordan disse kommer til udtryk i nære relationer eksempelvis parforholdet
- At udvikle færdigheder til at kunne se relationelle samspil og begyndende færdigheder til at kunne intervenere som parterapeut

På studiets 2. år udvider vi perspektivet til de nære relationer med særlig fokus på **parforholdet** både teoretisk og træningsmæssigt.

Året indledes med fagpersonlig målsætning og statussamtaler, hvor den studerende hjælpes til at tydeliggøre sine arbejds punkter for det kommende år.

Undervisningsgrundlaget vil for en stor del bestå af de studerendes egne nære relationer, idet de har mulighed for at invitere ægtefællen, kæresten, veninden eller en kollega med på studiet til en samtale, som føres af en medstuderende under direkte supervision af underviseren.

Som en del af undervisningsprogrammet findes endvidere en **parweekend**. Her arbejdes med øvelser, samtaler og udveksling af erfaringer med udgangspunkt i deltagernes liv med hinanden. Weekendene foregår som internat.

Det er endvidere muligt og meget velkomment, at den studerende inviterer **egne klienter** med på uddannelsen for på den måde at få supervision på sit arbejde. Dette forventes i stigende omfang på uddannelsens overbygning.

På 2. året arbejdes teoretisk med emner som:

- Pardynamik og parterapi
- Tilknytning, mentalisering og hjernens udvikling
- Symptomskabende, vedligeholdende og helbredende dynamikker
- Overføring og modoverføring
- Søskenroller
- Psykoterapeutiske retninger og evidens

Året afsluttes med en evaluering og en eksamen.

Eksamen er frivillig, men en forudsætning for at kunne indstille sig til eksamen på overbygningen.

Eksamen består af en skriftlig opgave på 5-10 sider, hvor der redegøres for enkelte eller flere mønstre i eget parforhold eller livshistorie. Dynamikken beskrives, hvor eget bidrag fremgår, og hvor relevante teorier inddrages i refleksionen. Opgaven uddybes og kommenteres i samtale med eksaminator og intern censor og bedømmes som bestået/ikke bestået.

OVERBYGNING, 3. ÅR

På såvel 3. som 4. året udfærdiger den studerende sin fagpersonlige målsætning på starten af året.

Formålet med 3. studieår er:

- At udvikle og integrere fagpersonlige arbejds punkter i træningen til familie- og psykoterapeut
- At udvikle og nuancere samtalefærdigheder som familie- og psykoterapeut
- At skærpe forståelsen og analysen af relationelle forhold
- At integrere familiesynet i sit faglige arbejde

På 3. året udvides fokus til i større omfang at **arbejde terapeutisk med hele familien**. Klientfamilierne kan enten komme fra de studerendes eget arbejde eller det kan være de studerendes egen familie eller fra åben klinik (læs mere om åben klinik: <https://www.dfti.dk/uddannelser/familieterapeutuddannelse/aaben-klinik/>).

På 3. og 4. året afholdes **familiedage**, som er 3 internatdage, hvor de studerendes familier deltager. Sigtet er at vise familierne, hvordan vi arbejder, og at give mulighed for at familierne kan få inspiration og hjælp til at komme videre med de små eller store vanskeligheder, som de oplever i hverdagen. Endelig rummer dagene også en masse socialt samvær for alle aldersgrupper.

På 3. året lægges op til fordybelse og intensiv træning i centrale terapeutiske processer, såsom nærvær, kontaktfuldhed, dobbelt opmærksomhed, betydningen af anerkendelse, affektiv afstemning og om terapeutisk væren og gøre. Vi vil endvidere beskæftige os både teoretisk og metodisk med, hvordan man skaber kontakt og inddrager børn i familiesamtalen.

Herudover rummer året teoretiske temaer som:

- Psykopatologi, herunder personlighedsforstyrrelse
- Grundvilkår og tab – børn i sorg

- Familiesamtalen i børneperspektiv
- Skilsmisse- og sammenbragte familier

3. året afsluttes som på 2. året med en **evaluering** og **eksamen**. Grundlaget for eksaminationen er en videooptagelse. Der skal vises en sammenhængende sekvens på 7–10 minutter af en samtale med et par eller en familie. Sekvensen skal illustrere terapeutens kontaktfærdigheder og interventionsmåder. Vi anbefaler, at de studerende viser klip fra deres videooptagelser og giver hinanden sparring/supervision i arbejdsgrupperne.

Sammen med optagelsen afleveres en transskription af den valgte sekvens, indeholdende:

- Den nøjagtige ordlyd
- Iagttagelser af den non-verbale kommunikation
- Noter om terapeutens fortløbende indre overvejelser.

Udover videosekvensen afleveres en teoretisk opgave på 7-9 sider, hvor man reflekterer teoretisk over det viste samt en casebeskrivelse, som omfatter en faktuel beskrivelse af familien. Til eksamen diskuterer den studerende materialet med eksaminator og ekstern censor. Præstationen vurderes som bestået/ikke bestået.

OVERBYGNING, 4. ÅR

Formålet med 4. studieår er:

- At integrere familiesynet i sit faglige arbejde
- At videreudvikle fagpersonlige færdigheder som familie- og psykoterapeut

På 4. året skærpes fokus på det **professionsrettede**. Det forudsættes, at den studerende træner som terapeutstuderende imellem undervisningsmodulerne og er indstillet på at invitere egne klienter med på uddannelsen for at kunne modtage direkte supervision (den studerendes øvelsesfamilier er naturligvis gjort bekendte med de særlige omstændigheder omkring terapien). Som på 2. og 3. året vil der kunne modtages klientfamilier fra den åbne klinik, og den studerendes ægtefælle og familie vil være velkomne på holdet. Familiedagene vil ligeledes være en del af undervisningsprogrammet.

Ud over undervisning i almene terapeutiske processer vil året rumme teoretiske temaer som:

- Seksualitet
- Ethiske overvejelser og dilemmaer
- Aktuel familieteori

Året afsluttes med en **evaluering**, som vedrører såvel respons til instituttet som den enkeltes udbytte af uddannelsen og status som familie- og psykoterapeut. Herunder vil indgå en selvevaluering af realistiske mål og ambitioner som terapeut samt hvilke muligheder, forudsætninger og begrænsninger disse måtte indebære. Selvevalueringen suppleres med tilbagemelding fra medstuderende og underviser.

AFSLUTTENDE EKSAMEN

For at opnå **bevis som eksamineret familie- og psykoterapeut** kræves ud over gennemført 4-årig uddannelse – med årligt max. 10 % fravær og bestået eksamen på 1., 2. og 3. året – at den studerende indstiller sig til den afsluttende eksamen. Denne vil foregå 3-4 måneder efter afslutningen af uddannelsen.

Eksaminationen sker på baggrund af en videooptagelse. Optagelsen skal indeholde en sammenhængende sekvens af 8–10 minutters varighed, taget fra et længere familierapeutisk forløb (minimum 3 samtaler). Sammen med optagelsen afleveres en transskription af den valgte sekvens, indeholdende:

- Den nøjagtige ordlyd
- Iagttagelser af den non-verbale kommunikation
- Noter om terapeutens fortløbende indre overvejelser

Eksamensopgaven består herefter af en udvidet casebeskrivelse: Heri beskrives familiens årsag til henvendelsen. Herefter en kort præsentation af familiens medlemmer, afslutningsvis et kort overblik over det samlede terapiforløb.

Opgavens teoretiske del – som fylder 10-12 sider – skal omhandle analyser og tematiseringer af terapiprocessen og/eller familiens dynamik.

Eksamen sker på baggrund af ovenstående. Varigheden er samlet ca. 45 minutter, og den samlede præstation vurderes som bestået/ikke bestået. Eksaminationen kan efterfølges af en perspektiverende kommentar fra eksaminator og den eksterne censor.

Det gælder for denne eksamen, at den ligger ud over uddannelsesprogrammet. Den rummer supervision af arbejdet med familien i en mindre gruppe – 6 gange 3 timer. Supervisor udpeges af DFTI. Der er mulighed for vejledning i forhold til den skriftlige opgave. Vejledningen varetages af holdleder/eksaminator. Der kan vejledes i op til 4 gange 3 timer i mindre grupper. Denne såkaldte eksamenspakke betales særskilt.

OPTAGELSESKRITERIER

Vi er en Reflektorevalueret uddannelsesinstitution og optager vore studerende i henhold til optagelseskravene for evaluerede institutter udarbejdet af Reflektor og Dansk Psykoterapeutforening.

Der kan søges optagelse på uddannelsen til familie- og psykoterapeut via kvote 1, 2 og 3.

Der kan søges optagelse med merit, hvis man har et eller flere tilsvarende år fra et andet evalueret psykoterapeutisk institut.

Der optages max. 20 studerende pr. hold på basisåret og max. 19 pr. hold på overbygningen.

Kvote 1:

Ansøgere med en relevant lang (5 år) eller mellemlang (3 år) videregående uddannelse af psykologisk, pædagogisk eller sundhedsfaglig karakter som f.eks. psykolog, læge, lærer, sygeplejerske, socialrådgiver, ergo- eller fysioterapeut eller pædagog.

Optagelse sker på baggrund af en samtale, som finder sted på et informations- og ansøgermøde. Her vurderes ansøgernes studieparathed ift. faglig baggrund, motivation, relevante livserfaringer og tanker ift. at gennemføre uddannelsen. Hvis vi efter informations- og ansøgermødet har brug for en uddybning af forhold hos kvote 1-ansøgere, vil vi efter mødet indkalde til en individuel samtale.

Ansøgere fra kvote 1 skal have minimum 3 års erfaring med deres fag.

Kvote 2:

Ansøgere med en videregående uddannelse, som ikke er studierelevant dvs. af psykologisk, pædagogisk eller sundhedsfaglig karakter. Optagelsen sker via deltagelse på et informations- og ansøgermøde samt en personlig samtale med studievejlederen. Her klarlægges faglig baggrund, erhvervserfaring, motivation og modenhed med det formål at vurdere egnethed i forhold til kravene på uddannelsen.

Ansøgere fra kvote 2 skal have minimum 3 års erfaring med deres fag.

Erfaring med frivilligt og/eller ufaglært arbejde inden for et studierelevant område vil indgå i den samlede vurdering.

Der optages maks. 10% fra kvote 2 på et hold.

Kvote 3:

Ansøgere tilhørende andre faggrupper end dem med en lang (5 år) eller mellemlang (3 år) videregående uddannelse. Optagelse kan ske såfremt ansøgers uddannelse suppleres med teoretiske kurser på HF-niveau, det åbne universitet eller lignende inden for psykologi og/eller pædagogik. Optagelsen forudsætter deltagelse på et informations- og ansøgermøde og en efterfølgende personlig samtale med studievejlederen, hvor faglig baggrund, erhvervserfaring, motivation og modenhed klarlægges med det formål at vurdere egnethed i forhold til kravene på uddannelsen.

Ansøgere fra kvote 3 skal have minimum 3 års praktisk erfaring indenfor et studierelevant fagområde.

Der optages maks. 10% fra kvote 3 på et hold.

Dispensation

Dispensation fra ovenstående krav kan i visse tilfælde gives efter en personlig samtale med studievejlederen, hvor det sandsynliggøres, at den enkeltes livserfaringer, modenhed og evne til selvrefleksion kombineret med alternative arbejds erfaringer med mennesker i en periode på mindst 3 år samt dokumenteret teoretisk kendskab til relevante psykologiske teorier til sammen vil være tilstrækkelig baggrund i forhold til kravene på uddannelsen.

Merit

Merit for den 2-årige basisdel af den 4-årige uddannelse forudsætter en personlig samtale med studievejlederen og en individuel stillingtagen til den enkeltes uddannelsesmæssige baggrund og forløb på et tilsvarende institut.

INFORMATIONS- OG ANSØGERMØDE

Der afholdes 3 til 4 informations- og ansøgermøder pr. år. Deltagelse på et informations- og ansøgermøde er en forudsætning for optagelse på uddannelsen. Tilmelding til et informations- og ansøgermøde sker via mail. Datoer og mailadresse findes på vores hjemmeside www.dfti.dk

Informations- og ansøgermødet består af to dele. På mødets første del præsenterer vi os og informerer om uddannelsens indhold og opbygning – og besvarer eventuelle spørgsmål. På mødets anden del præsenterer deltagerne sig selv med faglig baggrund, familiesituation, motivation, relevante livserfaringer og eventuelle tanker i forhold til at gennemføre uddannelsen. Anden del er kun for aktuelt interesserede ansøgere.

Hvis vi efter informations- og ansøgermødet har brug for en uddybning af forhold hos kvote 1-ansøgere, vil vi efter mødet indkalde til en individuel samtale.

Dispensationsansøgere samt kvote 2 og 3-ansøgere vil også blive indkaldt til en personlig samtale, før et eventuelt optag kan bekræftes.

OPTAGELSE I PSYKOTERAPEUTFORENINGEN

Ansøgere i kvote 1 kan efter bestået eksamen på 4. året søge optag i Dansk Psykoterapeutforening. Ansøgere i kvote 2 og 3 kan ikke garanteres optag i Dansk Psykoterapeutforening efter endt uddannelse. Hvis de ønsker at blive optaget, kan de inden uddannelsesstart kontakte Dansk Psykoterapeutforening med henblik på en forhåndsvurdering. DFTI har ingen indflydelse på optagelse i psykoterapeutforeningen.

EKSTERN EGENTERAPI

Evalueringeninstituttet Reflektor henstiller til, at der indføres krav om ekstern egenterapi på uddannelsesinstitutionerne. På DFTI kræver vi derfor 20 sessioners egenterapi ved en ekstern terapeut, MPF eller psykolog, aut. på uddannelsens to overbygningsår (3. og 4. året). Undtaget er dog studerende, som tidligere har været i terapi i et tilsvarende omfang.

ORLOV

Orlov kan bevilliges – dette kræver en individuel samtale med holdlederen. Den studerende skal efter samtalen/bevillingen fra holdlederen sende en orlovsansøgning til kontoret på kontakt@dfti.dk

6-ÅRS REGLEN

Ønsker den studerende efter endt uddannelse at blive optaget i Dansk Psykoterapeutforening, skal uddannelsen gennemføres inden for normeret tid plus 2 år - dvs. maksimum 6 år.

Dispensation herfor kan gives ved barsel og længerevarende sygdom.

Dispensation kan i særlige tilfælde også gives af andre årsager.

En dispensation kræver i alle 3 tilfælde en konkret vurdering af baggrunden for en forlænget studietid samt studieforløbet som helhed.

FRAVÆR

Fravær under uddannelsen må max. være 10 %. Hvis dette overskrides må den studerende henvende sig til underviser for at finde en mulig kompenserende løsning.

SYGE- OG REEKSAMINATION

Er den studerende forhindret i at gå til eksamen på grund af sygdom meddeles dette hurtigst muligt til instituttet. Sygeeksamen vil blive arrangeret ud fra den studerendes ønske og de praktiske muligheder.

Der gives mulighed for reeksamination 2 gange.

For både syge- og reeksamination gælder det, at den studerende skal betale et beløb til dækning af instituttets udgifter til censor mm.

TIDSMÆSSIGE RAMMER OG TIMEFORDELING

Uddannelsen varer 4 år, og består af 27 undervisningsdage pr. år fordelt fortrinsvis som 3-dages moduler samt enkelte 2-dages moduler. Et modul starter 1. dag kl. 10.00 og slutter sidste dag kl. 17.00.

Undervisningen i plenum er:

1. dag kl. 10-13 og 14-17
2. dag kl. 9-12 og 14-17
3. dag kl. 9-12 og 14-17

Arbejdet i de mindre arbejdsgrupper foregår på modulernes 2. og 3. dag kl 13.00 – 14.00. Derudover mødes arbejdsgrupperne 4 hele dage pr. studieår.

Den samlede undervisningstid udgør 108 dage, hvilket svarer til 864 timers undervisning i plenum. Hertil kommer 240 timers arbejde i de mindre arbejdsgrupper. I alt rummer uddannelsen således 1.104 timer.

Timefordelingen er:

Teori og metode: 480 timer

Supervision: 312 timer

Egenterapi/selvrefleksion: 312 timer